

פתיחה לציצית – פסוקים

א. פסוקים

1. עיינו בפרשיות תפילין בתורה:
 - א) במדבר ט"ו, לו-מא
 - ב) דברים כ"ב, יא-יב.
2. ארגז כלים - הצעות לדרך הלימוד:
 - א) קריאה רצופה של כל פרשה, תוך עמידה על פירוש המלים, על המסר של הפרשה ועל המבנה הפנימי שלה.
 - ב) עיון בפרשני התורה על הפרשיות.
 - ג) עמידה על היחס בין הפרשיות.
 - ד) יחס הפרשה לפרשיות נוספות:
 - 1) לימוד הפרשה בהקשר בו היא נמצאת בתורה – בדיקת היחס לפרשיות סמוכות.
 - 2) בדיקת מקבילות למטבעות לשון המצויות בפרשה.

ב. הצעות לנקודות לעיון

1. פרשנות המילה ציצית:
 - א) בדקו את הופעת המילה ציצית בתנ"ך באמצעות קונקורדנציה או מנוע חיפוש.
 - ב) ראו את שני הפירושים ברש"י לבמדבר ט"ו, לח; רשב"ם לפסוקים לח-לט; ראב"ע לפסוקים לח-לט.
 - ג) חשבו על קשר אפשרי בין ציץ וציצית.
2. בדומה – גדילים – בדקו את הופעת המילה בתנ"ך ומשמעה. האם היא מקושרת במקום אחר לציצית?
3. פתיל תכלת – היכן עוד מופיע תכלת במקרא? היכן עוד מופיע פתיל תכלת? מה משמעות הקישור בין המקומות?
4. לא תתורו:
 - א) עיינו במקומות הנוספים בהם מופיע השורש תור בתורה, ועמדו על משמעות הזיקה בינם ובין פרשת ציצית.
 - ב) עוד פסוקים מפרשת מרגלים שכדאי לעיין בהם:
 - 1) עברו על פרשת מרגלים במדבר י"ג-י"ד, ועקבו אחרי המילה המנחה של הפרשה. עקבו אחרי הופעת השורש תו"ר, עיניים וראיה בפרשת המרגלים.
 - 2) במדבר י"ד, לג.

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין, כ"ה בתשרי תשע"ח

(3) במדבר, ל"א, ח-יב.

(4) דברים א', כח.

5. עוד על עיניים וזכירה - המלצה לחזור אחורה לפרשת בהעלותך – במדבר, י', כט-לג; י"א, ה.

רש"י במדבר פרק טו

(לח) ועשו להם ציצת - על שם הפתילים התלויים בה, כמו (יחזקאל ח, ג) ויקחני בציצית ראשי. דבר אחר ציצית על שם וראיתם אותו, כמו (שה"ש ב, ט) מציץ מן החרכים :

רשב"ם במדבר פרק טו

(לח) ציצית - כמו בציצית ראשי. קבוצת פתילים תלויין כשער הראש : (לט) והיה לכם לציצית - [פתיל] הציצית הזה יהיה לכם לראייה שתראו אותו. כמו מציץ מן החרכים. וכן מצאתי בסיפרי. [וגם] פתיל תכלת פירשו רבותינו לפי שהתכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע לכסא הכבוד :

אבן עזרא במדבר פרק טו

(לח) ועשו להם ציצת - יתכן על שני פירושים : האחד שיעשו ציצית, כמו בציצית ראשי (יחז' ח, ג). והם החוטים היוצאים שאינם ארוגים. על כנפי בגדיהם - על כל בגד חלוק או מכנסים, כי אם תחלקוה הנה הוא כדמות כנף. פתיל תכלת - על הציצית. וטעם תכלת - בעבור שהוא כעין השמים : (לט) והיה לכם לציצת והנה ישוב הפתיל להיותו בקצה כמו הציצית. והפ"י השני : כאשר העתיקו חז"ל. ובעבור שיש עדים נאמנים על הפירוש השני בטל הראשון. והם העתיקו, כי זאת המצוה עם בגד שיש לו ארבע כנפים. והציצית הם הגדלים, ועוד אפרשנו. והנה מצוה על כל מי שיש לו בגד בארבע כנפים שיתכסה בו ביום תמיד, ולא יסירו מעליו, למען יזכרו. והמתפללים בטלית בשעת התפלה, יעשו זה בעבור שיקראו בקריאת שמע, והיה לכם לציצית, ועשו להם ציצית, רק לפי דעתי יותר הוא חייב להתעטף בציצית בשאר השעות משעת התפלה, למען יזכור ולא ישגה ולא יעשה עבירה בכל שעה, כי בשעת התפלה לא יעשה עבירה. וראיתם אתו - מצוה להיותו נראה. אחרי לבבכם - המתאוה, והעין רואה והלב חומד. והנה יהיה הציצית לאות ולסימן שלא ירדוף אדם אחר הרהור לבו וכל אשר שאלו עיניו. אשר אתם זנים - כי מי שילך אחרי תאוותו הוא זונה מתחת עבודת אלהיו : (מ) וטעם למען תזכרו - וכבר אמר וזכרתם את כל מצות ד', שאם תזכרו תהיו קדושים, ולא תתגאלו בתאוות הלב המטנפת הרוח המשכלת : (מא) אני ה' אלהיכם - אני הוא שהוצאתי אתכם להיות לכם לאלהים, על כן אמרתי לכם אני ה' אלהיכם :

דף מקורות לשיעור של הרב מאיר ליכטנשטיין, כ"ה בתשרי תשע"ח

ציצית – דף מספר 1